

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 19. januarja 1935.

Štev. 8.

Sodelovanje z gospodarskimi krogi

V vsej gospodarski javnosti je bil s posebnim zadoščenjem pozdravljen oni del vladne deklaracije, v katerem pravi, da bo kraljevska vlada iskala stike z gospodarskimi organizacijami in da bo skušala izdati vse svoje sklepe, ki se tičejo gospodarskih vprašanj, v soglasju z njimi. Z nekaterimi svojimi ukrepi je nova vlada tudi že dokazala, da hoče to svojo obljubo tudi izpolnjevati in zato konstatira Centralno predstavništvo v svojem komuniqueju z zadoščenjem, da je vlada to svojo napoved tudi v praksi že dokazala. Zato je tudi vsa gospodarska javnost prepričana, da bo tudi v resnici prišlo do plodonosnega sodelovanja med vlado in gospodarskimi krogi.

V kateri smeri naj se to sodelovanje giblje, je Centralno predstavništvo v svoji spomenici tudi že obširno nakazalo. Zlasti in na prvem mestu se mora to sodelovanje pokazati v davčnem vprašanju. In sedaj, ko je proračun skupščini tudi že predložen, je posebno ugodna prilika, da rodi to sodelovanje prve praktične in pozitivne uspehe.

Ze v svoji deklaraciji je vlada priznala, da je šla davčna obremenitev že čez mero. Vse razprave pred davčnimi odbori pa so dokazale, da je nastala ta čezmerna obremenitev predvsem zaradi določila § 7. zakona o izpremembi zakona o neposrednih davkih, da se davčna osnova za pridobnino odmerja na podlagi najemnine za stanovanje in lokal. Prva zahteva vseh gospodarskih slojev je zato, da se ta nesrečni § 7. odpravi in tu je prva možnost vlade, da si pridobi popolno zaupanje gospodarskih krogov. Ni mogoče nobeno uspešno sedelovanje gospodarskih krogov, dokler je v veljavi ta § 7. Šele z njegovo ukinitvijo pade pregrada, ki onemogočuje resnično sodelovanje gospodarskih krogov. Pričakujemo zato v najkrajšem času oficialni predlog, da se ta paragraf ukine.

Druga zahteva gospodarskih stanov je, da se zniža stopnja osnovnega in dopolnilnega davka na pridobnino na znosno mero. Kakor je prejšnji finančni minister izjavil, je bila ta stopnja določena višje iz razloga, ker je bila finančna uprava prepričana, da bodo davčni zavezanci napovedali svoje dohodke nižje, kakor pa so jih dejansko dosegli in da bo zato zvišana stopnja dala isti rezultat, kakor bi jo dala za polovico nižja, če bi vsi davčni zavezanci napovedali svoje dohodke pravilno. Tudi v primeru, da bi bila podmena finančne uprave utemeljena, pa je vendarle bila napačna. Kajti s takšno utemeljitvijo se davčni zavezanci naravnost opozarjajo, naj napovedujejo nižje dohodke, s previsoko stopnjo pa se na drugi strani kaznujejo vsi, ki so pravilno napovedali svoje dohodke. Previsoko določena stopnja pridobnine in dopolnilnega davka zato ni bila jamstvo za res pravilno višino plačanih davkov, temveč naravnost nepremagljiva izkušnja, ki je na stežaj odprla vrata davčni nemoralnosti. Previsoka davčna stopnja je bila zato v največjo škodo za fiskus sam, ker je davčna morala najmočnejše jamstvo rednega plačevanja davkov. Zato je treba davčno stopnjo znižati tako, da bo odgovarjala razmeram v poslovnem življenju in da ne bo ona zapeljevala ljudi h davčni nemoralnosti.

Poleg mnogih drugih davčnih vprašanj, kakor samoupravnih doklad, obdačevanja nabavljajnih zadrug in konzumov, davčne enakosti med samostojnimi trgovinami in prodajalnami industrijskih podjetij, itd., pa je zlasti potrebna tudi revizija taksnega zakona. Predvsem bi morale odpasti vse take, ki so v oviro poslovnemu življenju, ki zahtevajo mnogo pisarij, še več kontrole, in to drage kontrole, ki pa dajo primeroma le neznaten finančni efekt. Posebno pa je treba odpraviti vse nejasnosti glede plačevanja taks. Je že malo preveč zahtevano, da more v redu izvrševati vse svoje davčne dolžnosti le davčni zavezanec, ki je dober jurist.

Pa še celo vrsto drugih enako uteme-

ljenih in nujnih zahtev so navedli gospodarski krogi, ki od njih izvedbe ne morejo odstopiti. Toda gospodarski krogi se tudi zavedajo, da čez noč ni mogoče storiti vsega in zato so zadovoljni, če bo proračunska razprava pokazala, da se njih zahteve uresničujejo. Proračunska preiskava je zato velika preizkušnja, od katere je odvisno, kako intenzivno in plodonosno bo sodelovanje gospodarskih krogov z vlado. Proračunska razprava mora dokazati, da je vladna deklaracija v resnici ustvarila novo stanje glede presojanja gospodarskih vprašanj. Proračunska razprava mora biti prvi

dokaz, da se je v Jugoslaviji začela zdrava in uvidevna gospodarska politika, kakor so jo od nekdanj zahtevali gospodarski krogi. S proračunsko razpravo v smislu želj gospodarskih krogov se mora začeti sanacija naših gospodarskih razmer.

Sodelovanje gospodarskih krogov ni odvisno od njih samih, temveč tudi od vlade, ki mora z dejanji dokazati svojo dobro voljo za sodelovanje. Prve dokaze za to dobro voljo smo sicer že dobili, pravi dokaz pa bo dala šele proračunska razprava. Trdno upamo, da v tem pogledu ne bomo razočarani.

Obrestna mera je znižana

Debetna obrestna mera bo maksimirana na 10%.

Novi finančni minister dr. Stojadinović, čegar prve ukrepe je vsa gospodarska javnost sprejela z velikim zadoščenjem, napoveduje sedaj celo vrsto novih ukrepov, ki bodo prav izdatno pripomogli k zboljšanju našega gospodarskega stanja.

Med temi ukrepi je v prvi vrsti omeniti predlog finančnega ministra, da se zniža obrestna mera Narodne banke za eskontna posojila od 6% na 5%, ona za lombardna posojila pa od 7% na 6%. Ker je pri nas obrestna mera Narodne banke odločilna za obrestno mero vseh drugih denarnih zavodov, pomeni predlog finančnega ministra splošno znižanje obrestne mere.

Finančni minister pa predlaga nadalje, da zniža tudi Drž. hipotekarna banka svojo obrestno mero, in sicer za vloge na 4%, za posojila pa na 8%. Obenem pa zviša Drž. hipotekarna banka amortizacijski rok za posojila na 50 let.

Finančni minister dr. Stojadinović napoveduje končno novo uredbo o maksimiranju obrestne mere. Po tej novi uredbi ne bi bila maksimalna obrestna mera vezana na obrestno mero Narodne banke, temveč bi znašala v vsakem primeru največ 5 odstotkov za vloge, najmanj 10 odstotkov pa za posojila denarnih zavodov. Obrestna mera bo s tem prav znatno znižana, ker sedaj je znašala za posojila najmanj 11%, h katerim pa je smel upnik prišteti še stroške za sklenitev posojila, za vloge pa 5%.

Ko z vsem zadoščenjem poročamo o teh razveseljivih predlogih novega finančnega ministra, pa se nehote spominjamo nekdanjih časov, ko smo se brezuspešno borili za znižanje obrestne mere. Leta in leta je trajal ta boj, a dostikrat nismo dosegli nič drugega, ko da smo bili zaplenjeni, ker smo vodili ta boj. Končno je pod pezo težkih razlogov bilo vendar doseženo, da je

Narodna banka znižala svojo obrestno mero za pol odstotka, pol leta kasneje jo je znižala še za pol odstotka, tako da je v vsem znižala za en odstotek. Da je bilo to znižanje nezadostno, so pokazale vse razmere na našem denarnem trgu, ker so posojila pri Narodni banki neprestano padala. Bila so predraga za naš poslovni svet in zato se je tudi njih število vedno bolj krčilo. Sedaj je vendar enkrat doseženo to, da je obrestna mera Narodne banke znižana v tej meri, da se bodo razmere na našem denarnem trgu bistveno olajšale.

Znižanje obrestne mere pa bo imelo še druge dobre posledice. Tako bo predvsem znatno pomagano vsem dolžnikom in marsikatero podjetje, ki po sedanji obrestni meri ni moglo priti na zeleno vejo, bo sedaj moglo zaslužiti kolikor mu je potrebno za obrestno in amortizacijsko službo.

Predvsem pa bo znižana obrestna mera omogočila večjo gradbeno živahnost. Pocenitev kreditov odpira vrata novim investicijam, kajti kalkulacija vseh izdatkov je s tem bistveno znižana. Po novih predlogih finančnega ministra gleda gospodarska javnost z zaupanjem v bodočnost in ta optimizem daje gospodarskemu življenju nov razmah in nov podnet.

Pri tej priliki bi le še pripomnili, da naj nova uredba o maksimiranju obrestne mere tudi maksimira dopustno napetost med aktivno in pasivno obrestno mero posameznih podjetij. Če je n. pr. denarni zavod znižal obrestno mero za stare vloge na 2%, kar se sedaj dogaja, potem naj ne bo dovoljeno, da morajo plačevati stari dolžniki po 11 in tudi več odstotkov obresti. Če je izgubil na vrednosti denar starih vlagatelj, potem so tudi izgubili na vrednosti stari dolgov in zato naj znižanju obresti na stare vloge sledi tudi znižanje obresti za stare dolgove.

Pomen koncentracije denarnih zavodov

V »Politiki« je objavil dr. Bogdan Marković, bivši finančni minister in predsednik Priv. agrarne banke uvaževanja vredne misli o pomenu najnovejše uredbe o podreditvi vseh štirih državnih bank: Narodne banke, Poštne hranilnice, Drž. hipotekarne banke in Priv. agrarne banke pod pristojnost finančnega ministra. Dr. Bogdan Marković je med drugim dejal:

Ta korak kraljevske vlade mora pozdraviti vsa naša gospodarska javnost, ker je ta korak dokaz, da so se začela gospodarska vprašanja reševati na nov in bolj realen način. Z dosedanje politike: »Naj gre vse, kakor gre« se prehaja na politiko močnejšega zanimanja države za gospodarske razmere.

Današnje gospodarsko stanje v državi neizogibno zahteva tudi krepkejšo akcijo države v smeri, da se zaščitijo vsa gospodarska podjetja, ki imajo v sebi pogoje za življenje. Moč posameznih podjetij in tudi posameznih gospodarskih skupin je mnogo preslaba, da bi brez državne pomoči mogle zopet doseči normalne razmere v našem gospodarskem življenju. Pomagati pa mora država tudi zato, ker je to tudi v interesu samega državnega fiskusa. Ta mora vsi

svojo moč naslanjati na gospodarsko moč celote in zato se mora državna finančna politika prilagoditi interesom gospodarske celote.

Koordinacija državnih in poldržavnih denarnih zavodov se je posebno občutila kot neobhodno potrebna v času splošne krize in ko se gospodarski organizem ne more več naslanjati na blagodejne akcije denarnih zavodov, ki so s svojim kreditom pomagali vsaki iniciativi v gospodarstvu. Brez te pomoči denarnih zavodov ne more biti govora o kakšni krepkejši izpremembi v prometu in proizvodnji. Če pa je ta njih vloga v poslovnem življenju prenehala, jo je treba nekako nadomestiti in to se je zgodilo s koncentracijo državnih denarnih zavodov. Obnova kreditnega poslovanja, tudi v najmanjši meri, je najboljša pot, da se obnovi zaupanje, brez katerega ni mogoče gospodarsko zboljšanje.

Dosedanje samo moratorne odredbe so sicer mogle začasno nekoliko ublažiti stanje, toda niso bile nikakršno zdravilo. Čim prej bodo odpravljene, tem prej se vrnemo tudi v normalne razmere.

Koordinacija velikih denarnih zavodov bo v ogromno korist našemu narodnemu

gospodarstvu. Prepričan sem, da bo vlada konsekvntno šla naprej po novi poti, ker se je stopilo na novo pot na iniciativo predsednika vlade Jevtića in s pritrilom finančnega ministra dr. Stojadinovića.

Popolnoma logično je, da so prišli vsi državni denarni zavodi pod pristojnost finančnega ministra. Vsi ti denarni zavodi so tesno vezani z državnimi financami, za večino od njih pa je prevzela država tudi posebna jamstva. Z novo naredbo se legalizira stanje, ki je nastalo vsled sile razmer in okoliščin. Pričakovati je, da bodo sedaj vsi državni denarni zavodi boljše in bolj neovirano poslovali, ker bo vse njih poslovanje koordinirano in vodeno po eni iniciativi.

Kar se tiče Priv. agrarne banke same, je izjavil dr. Marković, da je bilo doslej njeno poslovanje predmet raznega eksperimentiranja, kar je bilo njej v veliko škodo, in to baš v času, ko je bila potreba, da se pomaga kmetovalcu posebno velika.

Zaradi raznih zaščitnih in moratornih ukrepov, ki niso bili vedno izdani iz stvarnih razlogov, temveč iz drugih motivov, je bilo paralizirano delo banke v tej meri, da ji je bilo onemogočeno vsako aktivno poslovanje. Kmetovalec je danes navezan edino na oderuhe. To ni dobro in s tem se ni koristilo državi. Rešimo kmetovalca od pavperizacije, toda ne rušimo njegovga kredita, ki ga kmetovalec prav tako potrebuje, ko vsak drug gospodarski človek. Brez kredita ni dela, ni napredka in ni življenja.

Prepričan sem, da bo odslej mnogo več razumevanja za naloge Priv. agrarne banke, za njeno vlogo v kmetijstvu in zlasti za njeno kreditno delovanje.

Produkcija premoga v novembru se je povečala

V letošnjem novembru je znašala produkcija v slovenskih premogovnikih 130 tisoč 653 ton, dočim je znašala lani v novembru le 113.148 ton. Bila je tudi večja ko v novembru 1932, ko je znašala 121.744 ton. To povečanje produkcije je deloma tudi posledica zmanjšanja zaloga, ki so od oktobra 1933 pa do oktobra 1934 padle od 156.494 ton na 58.261. V novembru so se dvignile le neznatno, in sicer na 58.581 ton.

Prodaja premoga je znašala 121.632 ton in je bila le malenkostno manjša ko v oktobru, bila pa je manjša ko v novembru leta 1933., kar je pač posledica mile zime.

Oddaja železnicam se je nekoliko povečala od 51.317 ton v novembru 1933 na 52.412 ton v novembru 1934. Zmanjšala pa se je oddaja industriji, in sicer od 48.933 lani na 46.382 ton letos.

V prvih 11 mesecih je znašala produkcija leta 1932. 1.145.369 ton, prodaja pa 1 milijon 024.241 ton, leta 1933. 1.035.662 in 963.360, leta 1934. 1.121.602 in 1.049.878.

Število zaposlenega delavstva se je dvignilo od 5782 v oktobru na 5919 v novembru. Tudi število zamenjav se je dvignilo, in sicer od 136.924 v oktobru na 150.838 v novembru.

Skladno s tem je tudi narasla skupna vsota delavskih mezd od 6.306.000 na 6 milijonov 601.000 Din.

Poročilo o stanju naše premogovne industrije dokazuje torej znatno zboljšanje.

Objavljanje borznih tečajev

Finančni minister je izdal odlok, da se na tečajnicah domačih borz (Beograd, Zagreb in Ljubljana) razen tečajev na uradni stabilizacijski bazi dinarja navedejo tudi ustrezajoči tečaji deviz z že vsebovano uradno premijo, ki znaša zdaj 28,5%. Tako bo poslej za širše občinstvo uradna borzna tečajnica razumljivejša in dejansko stanje jasno in za vsakogar umljivo predočeno.

S tem je finančni minister dr. Stojadinović dopolnil svoj odlok, da se smejo objavljati tečaji dinarja na tujih borzah.

Kaj bi tudi skrivali, kar itak ve ves svet. Šele po tolikih letih smo prišli do tega spoznanja.

Ne zaposlujte nekvalificiranih moči!

Ravnajte se po predpisih glede naobrazbe vajencev!

Množe se pritožbe, da se ponekod uporabljajo v trgovinah in obrtnih delavnicah osebe, ki niso niti prijavljene kot vajenci in ki navzlic temu opravljajo dela, ki so pridržana po zakonu vajencem, oziroma trgovskim pomočnikom. Dostikrat se tudi dogaja, da se izstavlja tem osebam potrdila, da so se v tej ali oni stroki izučile in da imajo usposobljenost za samostojno vodstvo trgovinskih obratov.

Takšno postopanje je popolnoma nedopustno in v ostrem nasprotju z določili obrtnega zakona. Opozarjamo zato znova vse podjetnike, da je treba vse vajence prijaviti pristojnim obveznim združenjem, da je nadalje službodajalec dolžan, da skrbi za strokovno naobrazbo svojih vajencev, ki so obvezani, da obiskujejo strokovne šole. Pristojnemu združenju mora prijaviti podjetnik tudi v podjetju zaposlene hčere in sinove, ker je drugače združenju popolnoma nemogoče, da izda potrdilo o dokončani vajeniški dobi in o doseženi strokovni naobrazbi. Združenja morajo izdati takšna potrdila le za vajence, k so jim bili prijavljeni in zato ne pozabite tudi lastne otroke vedno prijaviti pristojnemu obrtne-

mu združenju. — Z vajenci je nadalje treba skleniti vedno tudi posebno učno pogodbo, in sicer v treh izvodih. Če je službodajalec učenecv roditelj ali varuh, nadomešča pogodbo na zapisnik podana roditeljeva izjava pred pristojnim združenjem ali občino. Pismena pogodba se mora skleniti najkasneje 8 dni po sprejemu vajenca. Službodavec, ki ne izpolnjuje vseh določb pogodbe, se kaznuje.

Če je učenec zavezan k obisku strokovne nadaljevalne šole, je službodavec dolžan, da ga vpiše v šolo in da skrbi, da vajenec redno obiskuje šolo.

Službodavec mora seveda izdati potrdilo o dovršenem učenju le vajencu, ki se je v resnici učil, ne pa vsaki osebi, ki je bila kakorkoli zaposlena v trgovini ali obrtni delavnici.

Za napredek našega gospodarstva je nad vse važno, da imamo strokovno dober naraščaj, zato je treba tudi gledati na to, da se vsi vajenci strokovno dobro naobrazijo. Zato se ravnajte po predpisih glede izobrazbe vajencev in zato zaposlujte le kvalificirane osebe!

Nazadovanje našega izvoza v Avstrij

Ze precej časa se naši izvozniki čedalje huje pritožujejo, da je naš izvoz v Avstrij vedno bolj otežkočen. Tako se množe pritožbe, da odreja Avstrij uvozna dovoljenja, da dela težkoče pri plačevanju našega blaga itd.

Jugoslovansko - avstrijska trgovinska zbornica na Dunaju je imela to vprašanje čisto v pretresu in je skušala našim ljudem po možnosti pomagati, navadno celo z uspehom, dasi pogoji niso taki, da bi bile intervencije pri avstrijskih oblastih lahko izvedljive.

Pojasnili dobimo iz zadnjega »Izveštaja jugoslovansko-avstrijske trgovinske komore« od 14. t. m. Tam čitamo n. pr. to-le:

V novembru 1934 smo iz Jugoslavije izvozili v Avstrij raznega blaga za 9.1 milijonov šilingov, ali za okroglo 74 milijonov dinarjev. Lansko leto 1933 smo izvozili skoraj za isto vsoto, namreč za 9.2 mil. šilingov. — V tem pogledu se torej ne smemo pritoževati. — Kajti nasprotno pa je Avstrij izvozila v istem mesecu v Jugoslavijo le za 4.8 mil. šilingov, dočim je še prejšnje leto izvozila za 5.8, pa so se Avstrijci še pritoževali, da strahovito peša kupčija z Jugoslavijo. Kljub temu niso leta 1934. v tem razmerju omejevali uvoz iz Jugoslavije v Avstrij. — V celoti so od januarja do konca novembra uvozili iz Jugoslavije za 88.4 mil. šilingov, ali za okroglo 730 milijonov dinarjev, proti 96.1 mil. v istem času prejšnjega leta.

V istih 11 mesecih so Avstrijci izvozili

v Jugoslavijo samo za 48.5 mil. šilingov, dočim so izvozili še prejšnje leto za 51.6 mil. šilingov. V celoti smo torej mi v Avstrij prodali skoraj dvakrat več, kakor pa smo iz Avstrije kupili. Ker imamo za plačevanje z Avstrij kliring, je naravno, da naši izvozniki niso mogli prejemati tako hitro denarja za prodano blago. — Pri sedanjem načinu te trgovine z inozemstvom je tako stanje povsem razumljivo.

Take neprilike v medsebojni trgovini se ponavljajo že nekaj let in so prihajale v razgovor tudi v avstrijskih trgovskih krogih in korporacijah. Tudi bivši kancelar in predsednik dunajske trgovinske zbornice Streeruwitz se je bavil v znanem predavanju 15. decembra 1933 s tem vprašanjem in je pribil, da Jugoslavija zato manj kupuje, ker je kupna moč prebivalstva poneshal. Ako torej Avstrijci želé, da bo Jugoslavija več kupovala, se morajo postaviti na edino zdravo stališče, da Jugoslaviji pomagajo do boljših časov, potem bo mogla več kupovati. — Ni torej zastopal tistega strogega stališča; ako Jugoslavija manj kupuje pri nas, bomo tudi mi pri njej manj kupovali, da so trgovinska bilanca izravna. Ne tako! Le kupujmo kolikor mogoče mnogo, potem bo tudi Jugoslavija pri nas več kupovala.

Pripomniti je le še, da propagira to uvidno stališče Jugoslovansko - avstrijska trgovinska zbornica na Dunaju, ki zasluži zato tudi vso podporo naše javnosti.

A. G-k.

Ustanovitev sekcije trgovcev z žganjem na debelo

V četrtek, dne 17. t. m. je bil v Trgovskem domu v Ljubljani sestanek veletrgovcev z alkoholnimi pijačami iz vse Slovenije. Sestanek je bil zelo dobro obiskan, njegov potek nad vse uspešen.

Sestanek je otvoril in vodil član uprave ljubljanskega Združenja trgovcev g. Viktor Meden, ki je po kratkem pozdravu navzočnim poročal o nujno potrebni ustanovitvi posebne sekcije trgovcev z žganjem na debelo. Naloga sekcije je, da združi vse interese, da jih ratančno informira o vseh akcijah v zaščito stroke ter da jim daje tudi vse druge potrebne informacije.

Tajnik Združenja trgovcev v Ljubljani g. Lojze Šmuc je v svojem govoru omenil še nadaljnje naloge nove sekcije. Tako bo nova sekcija redno obveščala vse svoje člané o vseh novih uredbah, naredbah, zakonih in taksah ter o vseh novih določilih trošarinskega zakona, da bo vsak član sekcije vedno natančno informiran o vseh svojih davčnih dolžnostih. Dajala pa bo tudi vse potrebne informacije glede varovanja pravic davčnih zavezancev. Naloga sekcije bo nadalje, da poskrbi za enotno napoved pridobitne ter da brani interese svojih članov ob priliki uvajanja mestnih trošarin in uvoznin. Koncem svojega govora je poročal tudi o znanem odloku finančne uprave, da morajo finančni organi poizvedovati tudi o vseh zasebnih izdatkih davčnih zavezancev.

Soglasno je nato bilo sklenjeno, da se nova sekcija ustanovi ter je bil izvoljen za

predsednika sekcije g. Viktor Meden, za tajnika pa g. Oton Lurant.

Nato je sekcija takoj prešla na reševanje točkah nujnih vprašanj, zlasti na nalog finančne uprave za strožje izvajanje trošarinskih predpisov. Ugotovilo se je, da gre mestoma ta nalog predaleč in zato se je izvolila posebna deputacija, ki bo razložila in utemeljila stališče trgovcev finančni upravi.

Sklenilo se je nadalje, da sekcija sodeluje z vsemi sorodnimi organizacijami v Zagrebu in Beogradu ter da vse te organizacije skupno predlože svoje predloge k finančnemu zakonu za leto 1935/36.

Na sestanku se je nadalje poudarila potreba, da se analogno kmetjski zaščiti izdajo enaki predpisi tudi za zaščito trgovcev. Sprejeta je bila zahteva, da se v bodoče obdači samo produkcija žganja, dočim naj bo njegova prodaja popolnoma prosta.

Nato so se razpravljala še razna davčna vprašanja ter nekatera interna. Ko so bile sklenjene še enotne in minimalne cene za razne vrste žganja, so se sprejeli še nekateri sklepi o raznih stanovskih in strokovnih vprašanjih, na kar je predsednik Meden zaključil lepo uspeli sestanek.

Iz združnega registra

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Mlekarska zadruga v Črnomlju. Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo Agrarna zadruga v Petišovcih.

Vpisala se je Vodovodna zadruga v St. Vidu pri Stični. Glavni namen zadruga je zgraditev vodovoda.

Ena milijarda letne izgube pri živini

Jugoslovansko veterinarsko združenje pripravlja obirno spomenico o silni zastalosti veterinarske službe v naši državi. Zaradi te slabe organizacije veterinarske službe se nič pravega ne stori proti živalskim boleznim, kar ima za posledico, da izgubi naš narod pri živini vsako leto okoli eno milijardo dinarjev. Svinjska kuga razsaja ponekod tako silno, da so že cele vasi brez prašičev. Pa še cela vrsta drugih bolezni uničuje živino in celo steklina je še vedno močno razširjena. Veterinarska služba je popolnoma nezadostna in nad 30 okrajev je sploh brez vsakega veterinarja. Pa tudi v mestih je veterinarska služba nezadostna in zato je nadzorstvo nad živili, ki se prodajajo na trgih, več ko pomanjkljivo. Beograd bi moral imeti najmanj 8 veterinarjev nastavljenih, v resnici pa ima le enega ter 4 honorarne. Spomenica veterinarjev zasluži vse upoštevanje in upamo, da ga tudi doživi.

Predavanje Kluba trgovskih akademikov (absolventov)

Klub trgovskih akademikov (absolventov) je začel s svojim ciklusom predavanj o aktualnih socialnih in gospodarskih vprašanjih. Uvodno predavanje je imel pretekli tork dr. Stojan Bajić, ki je predaval o narodno-socialističnem delovnem pravu in o Hitlerjevih socialnih reformah.

Po kratkem uvodnem pregledu dogodkov v Nemčiji je predavatelj orisal glavne poteze sodobnih socialnih preobratov ter na temeljit način opisal posebnosti Hitlerjevega socialnega poskusa. Objektivno je razgrnil vse svetle in temne strani tega sistema. Poslušalci, ki pa bi jih moglo biti več, so z vneto pozornostjo sledili temeljitim izvajanjem predavatelja ter mu koncem predavanja glasno izrekli svoje priznanje.

Prihodno sredo, t. j. dne 23. t. m., predava ob 20. na Drž. trg. akademiji gosp. Zdenko Knez o Rooseveltovih gospodarskih reformah, ki so danes v ospredju zanimanja vsega sveta. Klub trgovskih akademikov zasluži za svoja predavanja o sodobnih gospodarskih in socialnih vprašanjih vse priznanje.

Udeležite se njegovih predavanj v čim večjem številu.

Predavanje o velesjmu v Leipzigu

Združenje trgovcev v Ljubljani ponovno opozarja gg. trgovce na predavanje direktorja Lipskega velesjma g. Paula Vossa. Naslov njegovega predavanja je: 800 let evropske zgodovine predložene po zgodovini velesjma v Leipzigu. Snov bo zelo zanimiva, ker ni navadno reklamno predavanje, temveč znanstveno razmotrivanje, ki bo za vsakega poslušalca zanimivo in poučno. G. Voss je že predaval o tem v Sarajevu, Zagrebu, Solunu in Atenah ter žel za svoja izvajanja povsodi popolno priznanje. Predavanje bo v ponedeljek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih Trgovskega doma. Predavanje bodo pojasnjevale tudi lepe skioptične slike.

Kartoteka izvoznikov in industrij pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu bo pregledal svoje kartoteke izvoznikov in industrijskih podjetij. Zato je poslal vsem izvoznikom in industrijskim tvrdkam v Dravski banovini vprašalno pole, na katere naj vsi točno in hitro odgovore, ker je tudi v osebnem interesu vseh izvoznikov, da dobi o njih najtočnejše in najnovije podatke. Ker potrebuje Zavod te podatke tako za dajanje informacij inozemskim tvrdkam, ki stalno povprašujejo pri Zavodu za naslove naših izvoznikov, je najbolj koristno za tvrdke same, da te pole najtočnejše izpolnijo in čimprej vrnejo Zavodu. Tvrdke, ki pomotoma teh pol niso prejele, naj jih zahtevajo pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, Ratnički dom.

»Samouprava«

ki jo izdaja Županska zveza, je izšla v novi obliki ter ima v svoji prvi številki III. letnika to vsebino: V novo leto — Dr. H. Stejska: O organizaciji prometne uprave — Dr. Š. A.: Nekaj navodil za rešitev imovinskih sporov v komasiranih občinah — Dr. V. K.: Uredba o obč. uslužbencih — L. P.: O moderni komunalni statistiki — Iz Županske zveze — Vprašanja in odgovori — Razsodbe upravnega sodišča.

Politične vesti

Leto volitev bo letošnje leto, kakor je napovedal ministér Kojić na konferenci JNS v Novem Sadu. Razpisane bodo volitve v skupščino in v banovinske svete, izvolili se bodo novi občinski sveti in verjetno je, da bodo letos tudi volitve v zbornice.

Demilitarizacijo Posarja, ker je določena že po mirovni pogodbi, bo zahtevala francoska vlada. Mislimo pa, da bo demilitarizacija Posarja le malo pomagala, če se obenem dovoli Nemčiji oboroževanje Tistih par kilometrov demilitariziranega pasa pač ne bodo delali čudežev.

Kompromis je bil dosežen v Zenevi po dolgotrajnih pogajanjih med nemškim delegatom in francosko delegacijo. Po tem kompromisu je sklenjeno, da se izroči Posarje nemškim upravnim oblastem dne 1. marca. Demilitarizacija Posarja se posebej v resoluciji Društva narodov ne bo omenila, Nemčija pa priznava, da se določbe Versajske pogodbe nanašajo tudi na Posarje. Še nerešena druga vprašanja se urede v posebnih pogajanjih.

Anglija bo predlagala Franciji, Italiji in državam, ki so podpisale Versajsko pogodbo, da izjavijo pred Svetom Društva narodov, da je po njih mnenju prišel čas, ko se naj razveljavijo vojaške klavzule p. čl. 5. pogodbe in to pod pogojem, da se sprejme splošen sistem omejitve oboroževanja na podlagi enakopravnosti.

Poljski zunanji minister Beck je izjavil Lavalu, ki ga je obiskal, ker je Beck v Parizu obolel in ne sme zapuščati svoje, da Poljska na vzhodnem paktu ni zainteresirana, da pa je pripravljena pristopiti k rimskemu paktu glede neodvisnosti Avstrije.

Hitler, zunanji minister Neurath, letalski minister Göring ter dr. Schacht so imeli v Berchtesgadenu dolgo konferenco o nemški zunanji politiki po priključitvi Posarja.

Nemški notranji minister dr. Frick je izjavil, da je prepričan o lojalnosti Francije. Posarje bo v bodoče most med Nemčijo in Francijo, ne pa pregrada. Nemčija bo izpolnila vse obveznosti, ki jih sprejme s prevzemom Posarja. Tudi ne bo preganjala onih, ki so glasovali za ohranitev prejšnjega stanja. Kljub tej izjavi pa se poročila o preganjanju kar stalno množe.

Iz Posarja prihajajo poročila o vedno večjem terorju narodnih socialistov nad vsemi, ki niso glasovali za priključitev k Nemčiji. Mnogi socialisti in komunisti so bili prebeženi, pa tudi nekateri francoski državljani. Vsi nehiterjevski listi so prenehali izhajati. Število beguncev stalno narašča.

Mednarodna vojska ostane v Posarju, dokler se ne izvrši izročitev Posarja nemškim oblastem.

V proslavo posarskega plebiscita izda nemška vlada posebne spominske pošne znamke.

V mnogih krajih v Pasarju so Nemci takoj po objavi plebiscitnega rezultata oblekli narodno-socialistične uniforme.

Med voditelji SS oddelkov in nemško vojsko je bil »pri čaši piva« dosežen sporazum. Redna vojska prevzame samo 3 polke SS oddelkov, v vseh 5000 mož ter 5000 mož posebne Hitlerjeve osebne garde. Vsi drugi SS oddelki se razorožijo.

V Avstrij vlada velika nervoznost zaradi naraščanja gibanja narodnih socialistov. Iz Linza so poslali na nemško mejo nove oddelke vojske.

Angleška vlada je sklenila, kakor poroča »Manchester Guardian«, da pristopi k rimskemu konzultativnemu paktu glede neodvisnosti Avstrije.

Mussolini je prevzel sedaj še kolonialno ministrstvo; dosedanji kolonialni ministér de Bono pa je imenovan za visokega komisarja v eno upravno enoto združenih kolonij Eritreje in Somalije. Mussolini združuje sedaj v svojih rokah že osem ministrstev.

Grof Bethlen se zopet vrača v aktivno politiko in se bo pridružil vladni skupini, ki je proti koaliciji s stranko malih posestnikov. Strah pred agrarno reformo je zopet poklical Bethlena na plan.

Madjarski zunanji minister Kanya je imel daljši razgovor z angleškim delegatom Idenom, ki je poročeval o madjarsko-jugoslovanskem konfliktu.

Poljski senat je sprejel načrt nove poljske ustave. V dopolnilnih členih je bilo več določb o varstvu osebnih svoboščin državljanov.

Italijansko-sovjetska trgovinska pogodba je bila podaljšana.

Denarstvo

Valute bodo stabilizirane

O zadnji seji Banke za mednarodna plačila v Bazlu, katere so se udeležili skoraj vsi guvernerji emisijskih bank, je bil izdan ta kominike:

»Guvernerji emisijskih bank so imeli sejo, v kateri je izjavil guverner Francoske banke Tannery, da bo Francija še naprej zvesta politiki zlate veljave. Guvernerji so razpravljali o možnosti stabilizacije dolarja in funta v najbližji bodočnosti. Guverner Angleške banke je opozoril, da bi mogla biti stabilizacija funta na današnjem tečaju predmet razprave. Razpravljalo se je tudi o možnosti sklicanja nove gospodarske konference v letošnjem letu.«

K temu kominikeju je treba pripomniti, da se je z ameriške strani ponovno izjavilo, da je sicer stabilizacija dolarja cilj, da pa je praktično možna šele po stabilizaciji funta. Po izjavi guvernerja Angleške banke je Anglija pripravljena razpravljati o stabilizaciji funta, dočim še pred kratkim te pripravljenosti ni bilo. Omembe vredno je tudi to, da je guverner Francoske banke govoril le o ohranitvi zlate veljave, ne pa tudi o ohranitvi sedanje zlate vsebine franka in bi torej bila možna devalvacija franka po češkoslovaškem vzoru. Napoved nove gospodarske konference upravičuje končno k upanju, da doživimo letošjo stabilizacijo na mednarodnem valutnem trgu.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. januarja izkazuje te izpremembe (vse številke v milijonih dinarjev):

Skupna zlata in devizna podloga se je dvignila za 15,2 na 1.928,5.

Devize, ki ne spadajo v podlogo so se dvignile za 5,2 na 107,9.

Vsota kovane denarja je narasla za 29,2 na 244,7.

Posojila so se znižala za 13,6 na 1.742,7.

Razna aktiva so se povečala za 4,7 na 290,6.

Druge postavke se niso posebno izpremenile.

Obtok bankovcev se je znižal za 62,2 na 4.284,6, obveze na pokaz pa so zato narasle za 80,6 na 1.049,0.

Obveze z rokom so se zmanjšale za 27,9 na 920,3.

Razna pasiva so narasla za 50,6 na 342,4.

Celotno kritje znaša 36,29%, samo zlato kritje pa 33,79%.

O organizaciji čl. denarnih zavodov

bo predaval v sredo, dne 23. januarja ob pol 9. uri zvečer v restavraciji »Zvezda« (prihliče desno) naš znani gospodarski strokovnjak dr. Vladimir Murko. Predavatelj bo zlasti zanimivo, ker bo govoril dr. Murko tudi o poslovanju čl. denarnih zavodov za časa krize. Opozarjamo na to predavanje, ki ga priredi Jugoslovansko-češkoslovaška liga. Vstop je prost. Udeležite se predavanja v čim večjem številu.

*

Narodna banka se je odločila, da bo eskomptirala zamrle terjatve naših izvoznikov v Nemčiji in Grčiji, ker je bila sicer nevarnost, da popolnoma zastane izvoz našega blaga v obe državi. Izvozniki bodo cedirali svoje terjatve Narodni banki, ta pa jim bo po odbitku obresti izplačala protivrednost v dinarjih. Vse zamrle terjatve naših izvoznikov v Nemčiji in Grčiji znašajo skoraj 300 milijonov Din.

Češkoslovaška vlada je podaljšala moratorij za agrarne dolgove do konca leta 1935.

Že v 24 urah

prva plesira in kemično snazi obleke klubke itd. skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perila

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22 72.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 4.725.179-88.

Tudi v tem borznem tednu je vladala zlasti na torkovnem borznem sestanku dokaj živahna devizna kupčija in je bila samo tega dne periektuirana malone polovica vseh deviznih zaključkov tekočega tedna. Na poedinih borznih dnevih je bil dosežen tale skupni devizni promet:

14. januarja	Din	702.654'91	Dunaj
15. januarja	Din	2.002.893'16	London-Dunaj
16. januarja	Din	330.566'75	Dunaj
17. januarja	Din	706.757'11	Dunaj-Din
18. januarja	Din	982.307'95	London-Curih

V primeri s prejšnjim tednom je opaziti padec prometa predvsem pri devizi Pariz, ki izkazuje tokrat za 817 tisoč manjši promet, dalje pri Newyorku (za 353 tisoč manj) in pri Londonu, ter je bilo to pot v privatnem kliringu perfektuirano za 219 tisoč manj kot v preteklem tednu.

Devize	Minuli teden	Tekoči teden (vse v tisočih Din)
Amsterdam	80	59
Berlin	19	2
Din. deviza	479	478
Dunaj	623	1574
Curih	159	456
London	1543	1324
Newyork	597	244
Madrid	83	88
Praga	1	—
Pariz	1209	392
Solun	125	—
Trst	161	107
Varšava	—	1

Narodna banka je posredovala v dosežanju obsegu in dala na razpolago v cellem za Din 125'000— deviznega blaga. Intervencijski zaključki so bili v Amsterdamu (25.000 Din), Curihu (75.000 Din) in v Parizu (25.000 Din).

Avstrijski šilingi so bili tudi ves tekoči teden zaključevani v privatnem kliringu na bazi Din 8'10— Din 8'20—, dočim so izostale notice ostalih privatnokliringških deviz.

Devize	14. jan. 1935		18. jan. 1935	
	najnižji Din	najvišji Din	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2307'96	2319'32	2309'63	2320'99
Berlin	1366'60	1377'40	1366'60	1377'40
Bruselj	799'27	803'21	797'88	801'82
Curih	1105'85	1111'35	1105'85	1111'35
London	167'04	168'64	167'04	168'64
Newyork	3385'28	3413'54	3403'30	3431'56
Pariz	225'44	226'56	225'37	226'49
Praga	142'63	143'49	142'74	143'60
Trst	291'47	293'87	291'41	293'81

V razdobju tega tedna je bila pri posameznih devizah naslednja tečajna razlika (izraženo v poenih): Amsterdam + 1'67, Bruselj - 1'39, Newyork + 18'02, Pariz - 0'07, Praga + 0'11 in Trst - 0'06. Curih je ostal povsem neizpremenjen, dočim sta Berlin in London na večerajšnjem borznem sestanku notirala ob ponedeljkovih tečajih.

Z večerajšnjim dnem so se v »Službeni tečajnici« Ljubljanske borze za blago in vrednote pričeli objavljati tudi devizni tečaji v številu protivrednost »prime« Narodne banke v višini 28'5%. Na tej novi bazi preračunjeni borzni tečaji z dne 18. t. m. so bili naslednji:

Dne 18. jan. 1935	Devizni tečaji s pramo Narodne banke	
	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2939'49	2980'85
Berlin	1757'62	1768'42
Bruselj	1025'84	1029'78
Curih	1421'80	1427'30
London	214'87	216'47
Newyork	4383'53	4411'79
Pariz	289'76	290'88
Praga	183'55	184'41
Trst	374'80	377'20

Efektno tržišče

Tendenca čvrsta.

V tekočem borznem tednu so notirali samo državni papirji, in sicer s stalno rastočo tendenco, kakor je razvidno iz spodnje primerjalne razpredelnice:

7% invest. pos.: 14. jan. 1935 Din 71— — Din 72— (18. jan. 1935: Din 71'50 — Din 72'50).
8% Blairovo posojilo: Din 69'50 — Din 71— (Din 71— — Din 72—);

7% Blairovo posojilo: Din 61— — Din 63— (Din 62'50 — Din 64'50);
7% Seligmanove obveznice: Din 69— — Din 72— (Din 70'50 — Din 71'50);
4% agrarne obveznice: Din 42— — Din 44— (Din 44— — Din 45—);
6% Begluške obveznice: Din 60— — Din 62— (Din 63— — Din 65—);
2½% vojna škoda: Din 352— — Din 355— (Din 360— — Din 363—).

Se največji tečajni porast beleži vojna škoda, ki je bila na večerajšnjem borznem sestanku nudena po Din 363—, torej za osem točk več kot na ponedeljkov borzni dan in je tudi povpraševanje notiralo večeraj za osem točk višje kot 14. t. m. Prometa ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenca zelo živahna.

Vsled močnih sneženih zemetov v žitnodnih krajih naše države je povsem prestal običajni stalni dovoz žita na naša večja žitna tržišča, zbog česar že sedaj blaga želo primanjkuje in se tudi cene takorekoč z vsakim dnem občutno dvigajo. Samo v tem borznem tednu so poskočile cene moki za Din 20— — Din 23—, pšenici za Din 10'50 — Din 11'50 in koruzi za Din 4— — Din 6— pri 100 kg. Zaključkov ni bilo.

Žito:

(Cena za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.)

Koruza:
času primerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 68— 70—
času primerno suha, s kvalitno garancijo, franko vagon banatska postaja, plačljivo proti duplikatu 66— 68—

Oves:
zdrav, suh, rešetan, franko vagon bosanska postaja, plačljivo proti duplikatu 89— 94—

Pšenica:
zdrava, rešetana, suha, 79 kg, 2%, franko vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu 125'50 127'50

Mleviski izdelki:

Moka:
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 202'50 225'50
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 202'50 225'50
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 187'50 205'50
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu 167'50 185'50

Otrobi:
pšenični debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 100— 105—
pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja 85— 90—

Lesno tržišče

Tendenca stalno mlačna.

Tudi v začetku letošnjega leta lesna trgovina skoraj popolnoma počiva. Vzrok temu so deloma bilance dela, v pretežni večini pa povzročajo zastoj predvsem neurejene razmere, plačilne težkoče in upanje na skorajšnje zboljšanje na denarnem tržišču.

Kar se tiče plačil, moramo na žalost ugotoviti, da se kljub pogodbam izplačila zavlačujejo in otežkočajo. K vsemu temu pa se pridružujejo še nepravilne priprave in nepravilne dosegene cene v nobenem primeru ne odговarjajo cenam, določenim v ceniku, po katerem se odmerja opravičba. Splošna disorientacija je privedla tako daleč, da sploh ni mogoče postaviti zanesljive kalkulacijske baze za sezonske kupčije. Baš vsled tega pa zelo trpi naša lesna industrija in se nahaja v vednem zastoj.

Zadnje čase se je izvoz našega lesa forsiral preko Sušaka, vendar pa opazamo,

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

STROJNI TRANSPORTI

Specialno podjetje za ekspedicijo in prevoz vseh vrst strojev, kompletnih instalacij za tovarne — Oskrba dovoljenj carine prosti uvoz strojev vsake vrste — Vsa pojasnila brezplačno

da se — mogoče vsled prevelikega prometa — ne more konstatirati posebnega reda. Kajti plačila se zavlačujejo, blago se nepravilno protestira in vsa ta dejstva zelo občutno vplivajo na zaupanje naših producentov.

Nova povpraševanja

Stev. 41: 1 vagon jesenovih desk, I., kvalitete, belih, 2'50 m dolžine in naprej, 25 cm širine in naprej, 60—120 mm debeline.

Stev. 42: Smrekove-jelove deske I., II., III. 17 cm širine in naprej, debeline 12, 18, 24, 28, 38 in 48 mm, cea. 47 m³.

Stev. 43: Smrekove »Moderine« 17 mm, 11 cm, I., II. kvalitete.

Stev. 44: 100—120 m³ tramov 4—8 m, 10/11, 10/13, 13/16, 16/18, 18/21 in 16'21.

Stev. 45: Hrašovi ali bukovi pragi, 2'60 m, 14x24 cm, cea. 150 do 200 komadov.

Stev. 46: Bukove doge, 92/95 cm dolžine, 9/14 z medio 11 cm širine, 21/22 mm debeline, 15 do 20 vagonov.

Stev. 47: Smrekovi-jelovi drogovi 4—8 m, na tanjšem kraju 5—7 cm.

Dobave-licitacije

Pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnice v Beogradu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 28. januarja za dobavo 3750 kg orodnega jekla;

Dne 29. januarja za dobavo instalacije za omeščanje vode;

dne 1. februarja za dobavo 21 električnih vrtnih strojev in 2 rezkalnih strojev (Fraesmachinen);

Odpadki od avt. gum in delov dvokoles se prodajo potom ustne licitacije dne 29. januarja pri Avtokomandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Direkcija pomorskega saobračaja Split razpisuje pismeno ofertno licitacijo za dan 11. februarja za dobavo dežnih plaščev.

Komanda podmorske flotilje sprejema do 31. januarja ponudbe o dobavi električnega materiala.

Zemljišče na postaji Čačak za zgradbo kioska za prodajo monopolskih predmetov se odda v zakup z ofertno licitacijo dne 30. januarja pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Angleški proračun do konca 1934

izkazuje deficit 110.400.000 funtov, kar je za 12 milijonov več ko v prejšnjem letu. Dohodki so bili v teh devetih mesecih za 3 milijone, izdatki pa za 9,3 milijona večji. Ker se pa v januarju pobira druga polovica dohodninskega davka, se more računati ob koncu leta s previškom 19 milijonov.

11. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona,

ki ga izdaja-Umetniška propaganda, je izšel in vsebuje geselca od diskontne politike asignacijskih bank pa do draguljarstva in zlatarstva, ki se bo zaključilo šele v prihodnji številki. Za poslovnega človeka so posebne važnosti skrbno izdelana geselca, kakor diskontni kredit, diskontni račun, disponenda, dividenda, dnevni denar, dnevnik, dobava, dobiček, dobre šege in navade, dokumentirane trate, dohodek, dokazna moč, trgov. knjig, dokumentarni kredit, dolar, dolg, dolgoročni kredit, dolgovi Jugoslavije, dolžne menice, viseči dolgovi, dolžnik, dolžno pismo, domača industrija, domači nameščenci, dopust, dragi kamni itd. Kakor v vseh prejšnjih zvezkih, tako so tudi v tem vsa geselca skrbno in razvidno obdelana, da v resnici vsak naš človek najde v Trgovsko-gospodarskem leksikonu to, kar išče. Znova priporočamo prav toplo vsem poslovnim ljudem Trgovsko-gospodarski leksikon.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitek.

Zunanja trgovina

Menjalna trgovina cvete

Kakor da bi živeli v najstarejših časih, tako je začela menjalna trgovina pridobivati vedno bolj na veljavi, da bo skoraj že edina mogoča oblika zunanje trgovine. Nekaj takšnih večjih menjalnih kupčij v najnovejšem času je objavil »Daly Telegraph«. Iz njegovega seznama sklenjenih kupčij posnemamo nekaj najbolj nenavadnih menjalnih kupčij:

- ruski petrolej za avstralske ovce;
- španske pomaranče za sveža irska jajca;
- danski slaniki za poljske konje;
- premog iz južnega Walesa za novofundlandske rude;
- japonske ladje za brazilsko kavo;
- nemški premog za brazilsko kavo;
- nemški industrijski izdelki za bolgarski tobak;
- francoski železniški material za ruski petrolej;
- madjarski vagoni za egiptski bombaž;
- švicarski sir za ruski petrolej;
- nemško jeklo za norveško ribje olje.

Težave našega izvoza v Grčijo

Terjatve naših izvoznikov v Grčijo ne prestando rastejo in so dosegle sedaj že višino 30 milijonov dinarjev. Ker ni nobene upanja, da bodo te terjatve kmalu likvidirane, je skoraj popolnoma prenehal izvoz v Grčijo, zlasti izvoz živine iz Južne Srbije. Ker delajo naši izvozniki večinoma tudi s kreditom, za katerega morajo plačevati po 11 in več odstotkov obresti, so vsled v Grčiji zamrzlih terjatev silno oškodovani. To tem bolj, ker jim Grška banka od vsake ekspedicije zadrži 30% njihovih terjatev. Za predujme pri Narodni banki morajo plačati še nadaljnjih 65% obresti, da se jim denar že podraži na več ko 17%, kolikor niti ne znaša njih zaslugek. Zbornica v Skoplju je zato s posebno spomenico opozorila vlado na to stanje in prosila za pomoč. Njeno opozorilo je bilo uspešno in bo Narodna banka dajala izvoznikom kredite na njih zamrzle terjatve.

*

Naša trgovinska pogodba z Rumunijo je podaljšana za pol leta, do konca junija.

Rumunsko finančno ministrstvo je sklenilo, da bo objavilo imena vseh davkoplačevalcev, ki ne plačujejo v redu svojih davkov.

Palestinski uvozniki so zahtevali od palestinske vlade, da dovoli uvoz blaga samo iz držav, ki so se obvezale, da bodo vsaj za eno tretjino izvoza nakupile palestinsko blago.

Zunanja trgovina Nizozemske se je zaključila v letu 1934 s pasivnim saldrom 326 milijonov goldinarjev. Uvoz je zaradi kontingentiranja padel od 1209 na 1038, izvoz pa od 726 na 712 milijonov goldinarjev.

Ford je zopet povečal proizvodnjo avtomobilov ter izdeluje sedaj po 110.000 avtomobilov mesečno. Zaradi povečane proizvodnje je nastavljenih v Fordovih tvornicah 10.000 novih delavcev.

Angleška zunanja trgovina se je v decembru zboljšala. Uvoz se je dvignil za več ko 100.000 funtov na 63.2 milijonov funtov, izvoz pa za 3.8 na 34.3 milijonov funtov.

Izvoz živih zajcev na Holandsko

Trgovec Laza Budišin iz Vel. Kikinde je sklenil s neko nizozemsko tvrdko pogodbo, da ji bo dobavil 1500 živih divjih zajcev. Nato je najel 200 gonjačev in z njimi polovil 500 zajcev, ki so že bili poslani na Nizozemsko. Lov zajcev se nadaljuje in je bila poslana tudi že druga pošiljka živih zajcev. Lov je zelo dobičkanosen, ker se plačajo živi zajci zelo dobro.

Velik govor finančnega ministra

Na seji upravnega odbora Narodne banke, je imel finančni minister dr. Milan Stojadinović govor, kakor ga naša javnost že dolgo ni slišala, najmanj pa iz ust ministra. Posebno pa mora javnost pozdraviti govor ministra Stojadinovića, ker je natočil čistega vina in ker se ni ustrašil resnice. Za danes moremo poročati o njegovem govoru le na kratko, objavili pa bomo njegov govor v celoti, ker se z njim ureja nova finančna politika, kakršna odgovarja potrebam našega gospodarstva.

Uvodoma je naglasil finančni minister, da prihaja na sejo Narodne banke v želji, da sodeluje z gospodarskimi činitelji. Nato je prešel na valutno politiko. Ko je bil leta 1926. finančni minister, je bil dinar dejansko stabiliziran na 9'12 švic. frankov za 100 Din, po stabilizacijskem posojilu pa je dinar začel padati in danes je vreden 7'02 švic. frankov.

Naša zlata zaloga je deloma zastavljena v tujini in je zato 314 milijonov fr. fr. manjša, kakor pa jo izkazuje Nar. banka.

Povejmo si resnico odkrito, ker nima smisla si jo prikrivati.

Nato je govoril o onih, ki predlagajo inflacijo, katero je ostro zavrnil. Sedanja vrednost denarja bo ohranjena.

Finančni minister je nato napovedal ukrepe, kako se bo utrdila zlata podloga Narodne banke, ki mora vrniti onih 314 milijonov fr. fr. posojila. S tem bo prihranila na leto 30 milijonov Din obresti.

Koncem svojega govora je apeliral finančni minister, da zniža Narodna banka obrestno mero, da s tem pomaga gospodarstvu.

Upravni svet je tudi sledil temu apelu in obrestno mero znižal, kakor je predlagal finančni minister in o čemer poročamo na prvi strani.

Konkurzi in prisilne poravnave

V konkurzni zadevi hotelirja na Bledu Ivana Majerja se sklicuje narok za razpravljanje in sklepanje o njegovem poravnalnem predlogu na dan 5. februarja ob 9'30 pri sodišču v Radovljici.

V zadevi posestnice in gostilničarke Maver Marije v Ljubljani se določa narok za razpravljanje in sklepanje o njenem predlogu o prisilni poravnavi na dan 5. februarja ob 11. pri sodišču v Ljubljani. Prezadolženka ponuja 20% kvoto, plačljivo v 6 enakih zaporednih tromeščnih obrokih.

Odpravljen je konkurz trgovke Cilke Čopič v Ljubljani, ker je bila razdeljena vsa masa.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca Antona Legata v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Majaron. Narok za sklepanje poravnave dne 22. februarja ob 9. Rok za oglasitev do 17. februarja.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju trgovca Dragotina Gregorica v Toplicah. Poravnalni sodnik Kacjan, poravnalni upravnik odvetnik dr. Trošt. Narok za sklepanje poravnave dne 15. februarja ob 11. uri pri sodišču v Novem mestu. Rok za oglasitev do 10. februarja. Dolжник ponuja 70% kvoto.

Končano je poravnalno postopanje v zadevi posestnika in mizarja Ivana Novaka v Vižmarjih, ker je poravnalni predlog umaknjen.

Jz trgovinskega registra

Vpisala se je nastopna tvrdka:

Alojz Pahole, trgovina s senom in slamo, Poljčane.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih firmah:

Mastnak Alojz, trgovina s kolonialnim, specerijskim in mešanim blagom ter deželnimi pridelki na debelo, Celje. Obratni predmet odslej: trgovina s kolonialnim, specerijskim in mešanim blagom ter deželnimi pridelki.

Mariborska tovarna metel in ščetk, družba z o. z. v Mariboru. Po sklepu izrednega občnega zbora z dne 5. januarja se je družba razšla in prešla v likvidacijo. Likvidator: Germuth Miha, posestnik v Vuzenici.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Anton Faleschini, lesna trgovina, Brežice — po predlogu.

Josipina Vranjek, izdelovanje in prodaja dežnikov, Celje.

Ivan Šteh, prodaja in žganje apna, Dobropolje — zaradi ustavitve obrata.

Ivan Končina, trgovina in izvoz prašiči in govejo živini, živo in zaklano, ter z deželnimi pridelki, Gorenja vas pri Stični — zaradi opusta obratovanja.

Anton Hauff junior, gostilničarska obrt in izdelovanje sodavice, Kočevje — zaradi smrti imetnika.

Alojz Zavratnik, trgovina z vinom na debelo, Ljutomer — zaradi prestanka obrata.

Anton Cimperman, trgovina z lesom, Mala vas št. 9 — zaradi opustitve obrata.

Anton Janez Novak, eksportna trgovina z lesom in ogljem, Mala vas — zaradi opustitve obrata.

Urša Zirer, trgovina z manufakturnim blagom, Mokronog — zaradi smrti imetnice.

J. Krajec, naslednik, imetnik Katoliško tiskovno društvo, tiskarna, knjigarna, trgovina z umetniškimi in pisarniškimi potrebščinami, Novo mesto — zaradi opustitve obrata.

Josip Šterk, trgovina z mešanim blagom Predgrad, srez Črnomelj — zaradi opustitve obratovanja.

Frančiška Klavžar, gostilna, Radeče — zaradi smrti imetnice.

Gregor Plesnik, lesna trgovina, Solčava — zbog opustitve.

Smeš Franc, trgovina z vinom, sadjevem in žganjem na debelo, Presek — na predlog lastnika.

Skupen produkcijski načrt za Podonavje

Rumunski trgovinski minister je objavil članek, v katerem predlaga, da se napravi skupen produkcijski načrt za vse podonavske države, ker bi se na ta način bistveno olajšala gospodarska obnova Podonavja. V ta namen naj bi se sklicala konferenca Rumunije, Madjarske, Češkoslovaške in Jugoslavije, ki naj bi se na tej konferenci sporazumele glede glavnih načel skupnega produkcijskega načrta za Podonavje.

Slabo stanje madjarskih financ

Objavljen je bil kominike finančnega odbora Društva narodov o madjarskih financah. Iz kominikeja izhaja, da so madjarske finance v zelo slabem stanju in da so se zlasti poslabšale v zadnjem tromeščju. Posebno se v poročilu graja veliko povečanje letičih dolgov. Finančni odbor je na to povečanje posebej opozoril madjarsko delegacijo. Z ozirom na poročilo finančnega odbora je zelo malo verjetno, da bi finančni odbor ustregel želji madjarske vlade in podaljšal Madjarski moratorij.

Doma in po svetu

Kot oficialno strankino kandidatno listo za senatorske nadomestne volitve v Dravski banovini je vodstvo JNS po zelo dramatični seji potrdilo naslednjo listo: kandidati: dr. Marušič, dr. Kramer in Ivan Pucelj, namestniki: dr. Gorišek, župan pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, župan Janžekovič v Košakih in župan dr. Puc v Ljubljani.

Na ljubljanskem sodišču je bila vložena kot samostojna kandidatna lista za senatorske nadomestne volitve lista, katere nosilec je bivši poslanec Fran Žebot. Lista je predlagana od 71 senatnih volilcev. Zakon zahteva le 50 predlagateljev.

Banovinski svet Dravske banovine je sklican na dan 4. februarja ob 9. Na dnevnem redu zasedanja je predvsem novi banovinski proračun.

Velik shod dolžnikov je bil te dni v Smederevem. Na shodu je bilo sklenjeno, da se ustanovi posebno društvo dolžnikov.

Pogajanja delavcev v zagrebški tvornici Pollack z lastništvom so se končala z uspehom in se je v tvornici delo zopet začelo.

Zagrebski hotelirji so v posebni vlogi na župana zahtevali, da se odpravi davek na tuje. Župan Erber je obljubil, da bo skušal hotelirjem po možnosti ustreči.

Švicarski kreditni zavod je prevzel velik del delnic Madjarske eskomptne banke, ki je pred kratkim prevzela 50% delnic sladkorne tvornice v Vel. Bečkerekcu.

Poštno poslopje v Kruševcu je do tal pogorelo. Vse telefonske in brzojavne zveze s Kruševcem so pretrgane.

Novi italijanski proračun izkazuje 17.988 milijonov lir dohodkov, za 326 milijonov več ko lani, izdatki pa so proračunjeni na 19.645 milijonov, za 991 milijonov več ko lani. Proračunski primanjkljaj znaša torej 1657 milijonov lir. Primanjkljaj je postal v italijanskem proračunu že stalen pojav. Po najnovejši naredbi nemške vlade mora vsak državni uradnik dokazati znanje stenografije. Kdor v enem letu tega ne dokaže, izgubi službo.

Obvezno zavarovanje proti toči, požarom in elementarnim neugodam namerava uvesti Bolgarska za vse kmetovalce.

Sodišče je zavrnilo vse tožbe za odškodnino potnikom, ki so se ponosročili zaradi znanega atentata Matuschke pri Bia Orbago, ker da je smatrati to nesrečo kot »vis maior«.

2400 km dolga petrolejska napeljava iz Iraka v Tripolis v Sirijo in v Haifo v Palestini je bila te dni slovesno izročena svojemu namenu. Veljala je 10 milijonov funtov (2250 milijonov Din) in se je gradila 2 leti. Kapaciteta nove cevi znaša 4 milijone ton na leto.

Tvornica avtomobilov Peugeot, tretja največja francoska tvornica, ki proizvaja eno petino vseh francoskih avtomobilov, je dosegla lani 38.3 milijone čistega dobička, dočim ga je dosegla v l. 1933. le 35.1 milijonov.

Poraba vžgalic se je v Avstriji v letu 1934. v primeru z l. 1933. znižala za več ko eno četrtino.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 19. januarja objavlja med drugim: Uredbo o ženitvi častnikov, vojaških uradnikov, podčastnikov, kaplarjev in redovov (mornarjev) — Navodilo za plačevanje letne takse za bicikle — Odredbo o reflektornem steklu na vozilih — Objavo o sklicanju banskega sveta Dravske banovine — Razglas navodila za prevoz blaga z motornimi vozili — Razglas o gasilnih aparatih za avtobuse — Rzne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Veletrgovina kolonijalne in specerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah
all risbah
izvz. suje
najsolidnejše

KLISARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.